

De eadem dñica. Sermo. ij.

Ecce quidam hydropticus erat ante illū Luc. vbi dicitur Inter omnia que homini infirmo sunt necessaria vnū est p̄cipuū. in medicū cōfidentia quia talis cōfidentia dat medicine operam quia diffidentia dissipat medicinā. Ad quod p̄bandū scribit Seneca lib. declarationū. q̄ fuit rhome quidā habēs filium. et post primā vxorē duxit aliā. que multū exosū habuit hūc filium. q̄ aduertēs pater misit eū ad studium q̄ bñ p̄ficiens in magnū creuit medicū. De/dicus ergo factus incidit pater in languorē Igitur fili⁹ eius vocat⁹ et ab eo integre curat⁹. postea nouerca in eandē incidit infirmitatē. Ac/cersitus filius ad eaz. curare nō valebat. Ac/cu satus ergo corā senatorib⁹ q̄ nouercā curare nollet. respōdit fili⁹ q̄ ideo eā iuuare nō posset. quia in eo cōfidentia nō haberet. Sp̄ualit̄ aut̄ christ⁹ est magn⁹ medicus q̄ s̄m Aug. de celo venit. eo q̄ in terris magn⁹ egrotus videlicet genus humanū iacuit. Iste medicus sanato solo x̄bo. s̄m illud Sapient. xvj. Etenim ne q̄ herba neq̄ malagma sanauit eos. sed tuus sermo dñe qui sanat omnia. Et debet legi malagma. matris. tertie declinationis. Et dicitur a malo q̄ est malū laxare. et cōprimere herbas coctas cū oleo vel cū butyro vel aliquo gūmi vel aliquas species cōmiscere cuz emplastro. Et cū nullo tali sanauit christ⁹ medic⁹ celozū. sed solo x̄bo imperādo sicut patet de leproso. Matth. viij. qui venit ad christū. cui ait imperando. Volo. mūdare. vbi mūdare ē imperatiū x̄bi passui. quasi diceret. volo. sis mūdus. Quare aut̄ istos et alios infirmos ita leuiter sanauit. quia in eū cōfidebāt. Sic et iste hydropticus q̄ ad christū p̄ sanitate accedebat patet q̄ in ip̄m cōfidebat. Quia dicit glosa. Ante Iesum stetit hydropticus. quia virtutē medendi cognoscebat in eo. Ido corā ip̄o stabat ei⁹ expectās misericordiā. Quē pius dñs vidēs eius cognouit affectū. quē p̄pter metū iudeorum expr̄mere nō audebat in die sabbati. ideo eū sanauit. de hoc dicūt x̄ba euāgelij. de q̄b⁹ p̄sens erit s̄mo. In quib⁹ duo tangit euāgelista. Primo infirmi p̄sentationē ibi. Ecce hō hydropticus. Secūdo ipsi⁹ curationē ibi. Ipse apprehendit eū et c. Primo tangit infirmi p̄sentationem. Ip̄e em̄ hydroptic⁹ se christo p̄sentauit et misericordiā ei⁹ expectauit. et hoc ibi. Ecce quidā hydropticus erat an̄ illū scz christum. Vbi nota moralit̄ p̄ hunc hydropticū significānt tria genera hominū. videlicet tumentū supborū. fetentiū luxuriosozū et cupitētiū aurozū. Primū ergo gen⁹ est tumentū supborū et recte hi significānt p̄ hydropticos. Quia dicit

Constantin⁹ q̄ hydroptic⁹ ē error digestiue epatis tumorē membrorū generās. dū em̄ digestiua debilitat in epate supfluitates generant̄ in corpe que vigore expulsiue exteri⁹ transmissē mēbrozū inflationē generant. Sic supbia ē error tumorē et inflationē cordis generans. sicut patet in p̄mo angelo q̄ errans a p̄ma v̄itate q̄ est de⁹ in supbia est inflatus q̄ dixit Esa. xliij. Ascendā in celū et ponam sedē meā ad aquilonem. et ero similis altissimo. Et ipse sic errans in tumorē supbie deiectus ē de celo. et qua via illic reuertat̄ ignorat. quia dicit Hugo d̄ claustro anime. Supbia inq̄t nata ē in celo. sed velut imemor qua via inde recesserit. nec postea illic redire poterit. Sic multi hoies errantes hoc tumorē supbie qua via ad celū trāsire debeant penit⁹ ignorāt. Sed fortassis in p̄fūdū desperātes cadunt. Et sunt p̄cipue duo genera hominū. videlicet paupes eleuati. et diuites indurati. Primi ergo sunt pauperes eleuati. Videm⁹ em̄ ad experientia q̄ cineres eleuati a terra a vento descendūt ad locū inferiorē et p̄fundiorē q̄ prior locus v̄n̄ eleuati sunt foret quia cadētes sup aquā funditus cadunt. Sic moraliter cinis eleuat⁹ siue puluis a vento cōturbat aerem et oculos ledit. Et recte denotat paupes inflatos et eleuatos quos v̄etus fortune eleuat ad aliquā dignitatē seu honoris statum. Quo facto statim tument in supbiam sic declarat sanct⁹ Bern. supmissus est. Vides iquit plerosq̄ de ignobilibus nobiles. de pauperibus diuites factos subito intumescere p̄stine obliuisci humilitatis genus quoq̄ suum erubescere et infimos dedignare parētēs. Et vere quanto superius eleuatur per tumorē tanto magis proyiciuntur in profundum diuina iusticia exigente. Quod testat Gregorius vj. moral. Omnis superbia eo tempe i mo iacet quo in alto se erigit. Ideo dicit pauper Henricus lib. iij. Et tibi mortale genus q̄ semper ad alta niteris vt lapsu p̄fūdiori cadas. Et ponit multa exempla. Primum est de Pompeio quem fortuna multum exaltauerat: cui alij senatores propter triumphos sepius decellis campulis obuiam exhibant. Postremo vero fata. i. mortē a p̄prio famulo Lesore sic dicto tulit. d̄ hoc sic dicit. Aspice cui toties capi talia celsa triumphos. Obtulerunt famulū fata tulisse tuum. Secūdu exemplū ponit de Erasmo. quē fortuna in principio in altum extulerat. sed in fine pessime deiecerat. Nam cuz ip̄e Erasmus fuit missus a romanis cum exercitu magno ad expugnandū Babylonā ipse veniens eam possiderat potenter et superbe. Cernentes autem babylonici ciues q̄ ipsius potentem euadere non possent. accesserūt ipsum petentes ne ciuitatem destrueret. sed ip̄am pa

cifice intraret. et aurum et argentum caperet in signum triumphum. Qui cum civitate intrasset in ea fuit firmiter conclusus. Civis vero comprehensus Erasius aurum et argentum feruens in os eius fuderunt dicentes. Bibe quia aurum pro triumpho desiderasti. et sic mortuus est ex potatione auri. Et hoc tangit pauper Henricus in illo metro. Aspice quem Babylon cupidus potavit in auro. Tertium exemplum ponit de Julio quem fortuna exaltaverat. et tandem a propriis servitoribus mortuus ceciderat. De hoc ponit hunc metrum. Facta quaz tulerat cesar acerba suis. Secundi sunt divites indurati quorum si supbia tangit non curant. quod probatur in simili de balena que est piscis grandis. que cum in parte pingui ferit non sentit vulnus. Sed vulneratur in macra parte. mox vulnus sentit et dolet. Hoc etiam dicitur de aliquibus pinguisimis porcis. Sic moraliter superbus que in magnitudine cupit omnes alios superare. et qui in putredine elationis iacet ut porcus correctione dei atque increpatione sacre scripture non timet in parte pingui hoc est in prosperitate et divitiis positus. Nam pinguedo prospera non sinit ipsum iacula minantem scripture percipere et nequaquam ultionem putat esse malorum. Sed cum in adversa de prosperis cadit sentit vulnus et cognoscit et tunc medellam querit. Figuratum est Exodus. v. de Pharaone cui cum Moyses diceret ex parte dei ut populum israel dimitteret ut domino deo suo ad sacrificandum in deserto iret respondit. Quis est deus vester ut audiam illum. deum vestrum nescio. et populum non dimittam. Ecce que in prosperitate tumuit et deum audire noluit. et plagarum multipliciter dixit Moysi. Peccaui coram domino deo vestro. verumtamen rogare ut mihi indulgeat. Et per hunc etiam moraliter intelliguntur superbi mundi tyranni que in prosperitate positi affligunt populum dei. Illis nihil prodest predicatio ut non molestantur pauperes. sed eorum superbia ascendit semper. nec pauperes possunt suspirare nec respirare sub iugo eorum. sed iterum percussus in parte macra videlicet adversitatis quando plagantur a deo tunc sentiunt vulnera tunc clamant et vociferant. tunc querunt a deo medellam. Quia dicit psalmus Cum occideret eos querebant eum. Sed invidiam querunt misericordiam et non merentur invenire. quia iudicium sine misericordia fiet ei que misericordiam non fecit Iacobus. h. Sic factum est Antiocho secundo Machab. ix. Secundum genus quod significatur per hydropticum est fetentium luxuriosorum. et recte signantur ipsi luxuriosi per hydropticos. quia sicut hydropticus in glo. est morbus aquosus et vesice vitio natus cum fetido anhelitu. quia anhelitus talium est fetidus. et hoc causat intrinsecus morbus. Sic etiam luxuria est morbus anime fetidus coram deo et angelis eius et hominibus. De primo scilicet quod luxuriosus fetet coram deo testatur Hugo lib. de bono conscientie. Tolerabilis est cantus patrie

fetens hominibus que anima peccatorum deo. Hoc considerans Seneca dicit. Si scire deos ignotum / ros adhuc tamen peccare designaretur propter peccati vilitatem. Ecce quod peccatum vilificat tamen coram deo que hominibus sicut peccatum luxurie. certe nullum. quia dicitur glo. super illud. i. Cor. vi. Omne peccatum quodcumque facit homo extra corpus est. qui autem fornicatur in corpore suum peccat. Cetera inquit peccata tamen animam maculant. fornicatio vero non tantum animam. sed et corpus contaminat. Ibi enim non solum est immundicia spiritualis sed et corporalis. De secundo vero quod luxuriosus fetet coram angelis patet in vita patrum. quod angelus transiens cum quodam heremita. et cum obviaret cadauere heremita sed non angelus obturavit nares suas. Et deinde obviavit quendam adolescentem luxuriosum habuerunt. obturavit se angelus sed non heremita. quia multum fetet et displicet luxuria in oculis angelorum. Quia si filia alicuius regis tue custodie tradita ut eam custodires non parum tibi displiceret si illa in tua custodia fornicaretur. Cum autem traditus es ad custodiendum angelum. Iuxta illud psalmus. xc. Angelis suis mandavit de te. etc. quantum ergo putas displicet ei cum tu sub eius custodia forniceris. Ideo dicit Bernardus. In quovis angulo reverentiam exhibe tuo angelo. et ne audeas illo presente committere quod me presente non auderes. quod dicitur. Ex quo nolles coram aliqua persona honesta fornicari. minus coram angelo que semper videt faciem dei. Matth. xviii. De tertio vero vici quod fetet luxuria coram hominibus dicit Gualterus. quod fetor est in peccato isto. quia a viris spiritualibus interdum sentitur. Et ponit exemplum quod quidam scholaris presentiam scorti in domo sua cognoscebat. Et quidam archidiaconus sentiebat quod suus suus fornicatus fuerat. Quarto potest addi quod hoc peccatum etiam fetet idem dicitur. quia legitur quod diabolus per quendam demoniacum confessus est peccatum illud ei multum fetere. Et cum interrogaretur cur illud cum tanta diligentia promoveret respondit propter lucrum. sicut cloacari fetore clace ratione lucri intrat licet fetore abhorreat. Ideo dicitur quod dam glo. Quid fetidum luxurioso qui deum molestat. angelum fugat. demones letificat. seipsum ferit. et eterna luce privatur. Sed diceret unde procedit fetor luxurie. Respondeturque principaliter a fetore crapule et gula. Quia dicit Iohannes in Apocal. xxi. c. Qui in sordibus est sordescat adhuc. quasi diceret. Qui in sordibus est crapule pronus erit in sordibus luxurie. sed tamen homo non percipit fetorem. Quod patet in simili. Quia postquam vestimentum multum fetidum est nova superveniens sordes non percipit. que tamen in candida veste statim aperit. Hoc videmus in atrio mundo in quo vix potest festuca cadere quin perpendat. Sed cum est immundum grande lutum non percipitur. Sic

Dñica .xviij. post trinita.

moraliter hō deditus crapule semp ē in sordibus. quia crapulosi vt frequēter habēt ora et anhelitū fetidū. 7 fetentia. vt dicat illud Ps. Sepulchrū patēs est guttur eorū. **I**ō cū sordidior efficiat cadens in lutū libidinis nō precipit. **V**adit em̄ de sorde ad sordē velut sus que de scendit ad sordidū stabulū ipsorū demonum. **F**igura **M**att̄. viij. q̄ q̄dam habēs legionē spiritū imūdorū habitauit in sepulchris. vñ dō virtute diuina expulsi sunt demones. 7 spiritus illi ingressi sunt gregē porcorū dñi pmissione. 7 immerferūt eos in mari. **S**pūaliter p spiritus illos imūdos qui hoīem hunc tenebant in sepulchris. **S**audi gule 7 crapule vitia que viuētē hoīem tenēt in sepulchris. **A**deo em̄ spūs grauat in nimietate cibi 7 potus vt sit q̄i sepultus. **Q**uia dicit **E**zee. ix. **D**emph̄is sepeliet eos. **D**emph̄is interpretat ex ore nimietas cibi 7 potus ex oris vitio occasione habēs hoīem sepelit. **I**n **H**iero. **Q**ui luxuria viuēs mortuus ē. q̄ inebriatur viuēs mortuus est 7 sepultus. **I**ō crapula 7 gula mortuū condūt hominē vt semp ē in fetore. semp putrescit 7 fedatur. **D**ucūt em̄ hōi vitia ad libidines q̄ pp̄ imundiciē anime 7 corpis quā inducit porcie feditati compāt. **S**ed inde vici de libidine descendunt pmissione diuina in mari. i. in infernum stabulo igneo 7 imūdo cū demonib⁹ deputandi quib⁹ se p imundiciā copulauerūt zelaturi. **I**ō dicit **B**erñ. **L**uxuria est pestis que cū gehenna familiarē habet similitudinē. **I**n gehēna em̄ sunt tria. odor fetidus. vñis conscientie. vñis flāma. **S**ic purens luxuria fetet p infamiā. vñit p cōscientiā. purit p cōcupiscētiā. **E**t subdit. **L**uxuria ē pestis om̄i mōstro damnosior que corpus enervat. aiā cōmaculat. famā pdit. pximū offendit. deum amittit.

R **T**ertiu gen⁹ hominū qd̄ significat p hunc hydropicū ē cupientiū auarorū. qz hydropicus quāto magis bibit tāto magis sitit. **S**ic cupiens auar⁹ quanto plus bibit de terrenis diuitijs tanto plus sitit. **I**ō dicit **E**gidi⁹ romanus de regi. pncipiū. pte. iij. lib. ij. c. viij. q̄ hūc cōmuniter homies fatiant possessionib⁹ 7 diuitijs. 7 nunq̄ pōt quis tot habere q̄n plura vellet. **E**t allegat ibi **P**hum. j. politicoz qui assignat duplicē cām quare cōcupiscētia diuitiarum ē infinita. **P**rima sumit ex inordinatione volūtatis. qz hoies student circa viuere et nō circa bñ viuere. **Q**uicūq̄ aut ppter ipm bene viuere diuitias volūt. fruitiones corpales nō infinitas querūt. bñ em̄ viuere ē virtuose viuere. hoies ergo qui nō curāt virtuose viuere s̄ totū eorū studiū est vt viuāt fm corpales voluptates. 7 cū diuitie maxime videant vt per eas quilibet possit qd̄ appetit. **I**ō vt meli⁹ possint homies explere qd̄ volunt diuitijs et pos-

sessionibus nō fatiant. **S**ecunda causa sumit ex falsa estimatione finis. **N**am vt distinguit **P**bus. j. politi. **A**lter appetit finis 7 alii ea q̄ sunt ad finē. **N**am finis petit in infinitū. **E**a vero que sunt ad finē fm modū 7 mēsuram ipsi finis. vt si finis medici eēt sanare nunq̄ posset medicus tantā sanitatē iducere. q̄n si esset possibile vellet eam maiorē efficere. **M**edicus ergo sanitatē quasi appetit inducere infinitā. **S**3 potione oportet dare fm modū 7 mēsurā sanitatis. **C**ōtra ḡ. hoies habēt falsam estimationē de fine. vt putant ipm finē esse in diuitijs ponendum. ideo appetunt eas in infinitū **S**ed alia rō potest eē moralis. vici quia hoies non habēt charitatē ad eterna. quia videm⁹ q̄ musce nunq̄ ponūt se sup scutellā dum cibus est calidus ibi. sed cū tepescit 7 refrigerat residēt in ipsa totū quod est ibi fedant. sic duz cor hūanū n̄ retinet charitatē calores semp comedit ab eo musca cupiditatis. **R**atio est. qz opposita se nō cōpatiunt simul. charitas 7 cupiditas sunt sibi opposita. **Q**uia fm **A**ugl. in q̄dam fmōe. radix oim bonozū est charitas. **E**t radix oim malozū est cupiditas. 7 ambe simul eē nō possunt. nisi vna radicitus euellat. alia plantari nō poterit. **F**rustra ḡ conat ramos p scindere nisi radicē studeat extirpare. **S**3 heu quia supabundauit iniquitas 7 refriguit charitas multozū **M**att̄. xxiiij. ideo musce cupiditatis 7 auaricie creuerūt q̄ q̄si totū mundum insatiabiliter repleuerūt. **F**igura. **E**xo. viij. vbi legit q̄ quarta **P**haraonis plaga fuit muscarū multitudo quarū tāta erat infestatio vt vix possent hoies quicūq̄ purū siue mundū comedere. sic om̄ia fedauerūt **S**pūaliter p has muscas sic infestates subaudi cupiditātē 7 auaricie actus q̄ adeo sunt fedi 7 enozmes q̄ om̄es mores humanos pphanauerūt. **E**t notandū ē q̄ sunt multa genera hominū. **P**rimi sunt mercatores q̄ ppter auariciā in mercādo multa vitia cōmittunt. **P**rimū est vendere q̄tum possunt chari⁹ 7 emere quātū possunt leuius. **D**icit tñ **G**uill. **L**ū mercatores laborēt p om̄ibus. 7 quasi negociū cōmune gerāt possunt moderatū lucrū recipe. secus de imoderato. vt extra de emp. 7 ven. c. j. **S**cōm peccatum qd̄ in eis abundat ē mendaciū in quibus nō ē parua culpa. **I**deo dicit **C**ryf. lxxxviii. dist. c. eiciens. **M**ercator sine mendacio 7 pūrio esse nō pōt. **I**ō tertiu peccatū qd̄ in eis abundat sunt pūria in q̄b⁹ similiter nō ē parua culpa. cum sit cōtra illud **E**xo. xx. **N**ō assumens nomē dei tui inuanū. **E**t dicit **R**aymū dus. quotiēs sciēter vel cā decipiēdi primū pūrat vel mentif peccat mortaliter 7 tenetur ad restitutionē inquātū decipit pximū illi eadem decepto faciendā si scit quis sit illic vt be-

redi eius. vt si nescit psonā tunc debet paupi
 fm actoritatē ecclesie. Si nō ignorāter dic fal
 sum vel sciēter intendēs sibi pdesse z primo
 nō obesse. forte ē veniale. hec Ray. Quartuz
 peccatuz ē q̄ abundant in furtis que p̄cipue
 sunt circa stateras. pondera z mēsuras. z hoc
 tripliciter. Primo cū quis diuisa habet pōde/
 ra vel mēsuras. z emit ad maiorē z vendit ad
 minorē. de qb̄ s. f. lxxvij. **B.** Secdo cum quis
 habēs iustā mēsurā z pond̄ iustū z malemē
 surat vel ponderat. sicut faciūt tabernatores
 q̄ mēsurā implēt spuma. Tertio cū quis p̄cu/
 rat vt res q̄ debet vēdi ponderosior sit. vt faci
 unt q̄ lanā vel crocū madefaciūt. Quod p̄hi/
 bet dñs **Leuit. xix.** Ego dñs de⁹ vester. noli
 te facere q̄ iniquū ē in iudicio z in regula. in
 pondere z in mensura statera iusta z equa sint
 pondera. iust⁹ modi⁹ z equ⁹ sextari⁹. Ego do
 minus de⁹ vester. Et bis dic dñs deus vester
 vt tales timeāt fraudes facere sciētes se habe
 re dñm quē nullū latere pōt secretū. Quintuz
 ē vendere chari⁹ p̄p̄ dilationē ad terminum
 q̄ est spēs vsure palliate. de quo supra fmoē
 lxxvij. **C.** Sextum ē aliud oñdere aliud vendē
 siue aliud vendere. et aliud exhibere. Septi/
 mum ē celare defectū. vt si aliqd̄ malū habeat
 in se res quā vēdat nō reuelat ementi. De hoc
 facto vide supra fmo. lxxvij. **B.** Octauū est lo
 ca tenebrosa eligere vt res venalis apareat al
 terius modi q̄ sit in vitate. sic accidit his q̄ te
 nebras faciūt in locis in quib⁹ vendere debēt
 pannos. in quo ostendūt se eē filios tenebrarū
 de quib⁹ **Matth. xxij.** Projicite eos in tene/
 bras exteriores. quia p̄ h̄ q̄ querūt tenebras
 malefacere velle se ostendunt **Joh. iij.** Omnis
 q̄ male agit odit lucē vt nō arguant̄ opa eius
I. Secūdi sunt exactores. vt reges. principes et
 barones z ceteri q̄ exaccinant subditos suos i
 iuste. de qb̄ p̄phetauit **Esa. f.** Principes tui
 infideles. socij furū omēs diligūt munera. q̄a
 tenēt z fouēt in curijs suis q̄ p̄ munerib⁹ iusti/
 ficant impiū z cōdemnāt iustū. Omēs inquit
 p̄pheta diligūt munera. z nō solū a diuitib⁹.
 sed etiā a paupibus xp̄ianis. z non dūtayat a
 xp̄ianis. sed etiā a p̄fidis iudeis dñi nostri **Je**
su xpi z cruci ei⁹ inimici nō curātes si cū vsura
 a christi mēbris p̄ iudeos fuit extorta. vt etiā
 a iudeis dona habere valeāt eis tātas libera/
 litates tribuūt. vt ab eis etiā fideles affligant̄
 vel eis etiā inēdū in ciuitatib⁹ publica officia
 assignāt in quib⁹ grauius christianos affligūt
 z puniant z vltra debitū extorqueant. quod
 tñ ē p̄hibitū. extra de iudeis z saracenis. **Luz**
 sit nimis. vbi habet in sūma. q̄ iudei sup xp̄i/
 anos nō ponant̄ in publicis officijs. Et domi
 ni q̄ cōtra fecerint graui⁹ puniant̄. z iudeis sic
 positus tam diu xp̄ianorū cōmunio subtrahit̄

donec totum q̄cqd̄ occasione h̄mōi acq̄sierint
 in vsu pauperū sit cōuersum. Sed quia t̄tes
 dñi qui h̄ faciunt nolūt h̄ puniri. idō in futuro
 a demonib⁹ punient̄. Sicut ē punit⁹ quidā co
 mes masticonē. Hic cū in pp̄rio palatio resi
 deret stipat⁹ multis militib⁹ repēte hō ignot⁹
 intrās hostiū palatij. vidētib⁹ cūctis ad ipsuz
 vsq̄puenit. dicēs se velle ei loq̄. imperās ei vt
 surgeret. Qui nō valēs resistere surrexit. z vsq̄
 ad hostiū prexit. vbi equū paratū inuenit.
 Quē visum statim ascēdit. Cui⁹ habenas ille
 accepit q̄ p̄pter eū venit velocissimo cursu p̄
 aera cūctis vidētib⁹ eū ferre cepit. Ille autem
 miserabiliter clamauit. Succurrite ciues sur/
 currite. Sicq̄ tandē subtractis visib⁹ omniū
 hoim fact⁹ est p̄pter suā exactionē z oppressio
 nē pauperū demonū soci⁹. Tertij sunt iudices
 z assessores q̄ p̄p̄ auariciā faciūt iudicia iniq̄
 z iniusta. iustificātes eos q̄ plus donant. de q̄
 bus **Esa. v.** De vobis q̄ iustificatis impuz p̄
 munere. z iusticiā iusti aufertis ab eo. Et non
 solum ve illis q̄ p̄ munere iudicāt. sed etiā illis
 qui munera dant vt alios opprimāt. q̄ p̄ hoc
 execant oculos iudicū z potentū ne causam
 agnoscant iustā **Juxta illud Eccl. xx.** Exenia
 z dona execant oculos iudicū. Quartij sūt ma
 il aduocati z pcuratores q̄ p̄p̄ pecuniā aua/
 riciamq̄ suā false cōtra cōstitutionē allegāt et
 vitatem sup̄primūt. Deberent em̄ esse sic dicit
Robert⁹ hol. lec. lv. vt stelle fixe mote tñ mo
 tu firmamētī. i. vitatis. quia labiū vitatis fir
 mū erit in p̄petuū. **Proverb. xij.** Sed certe p̄
 maiorē pte inueniunt̄ erratici. quia mouentur
 duplici motu vici cōtra vitatē p̄pter munera
 z q̄ncq̄ cū vitate duplici cōsciētia. Et ideo de
 eis dicit **Job. xxv.** Stelle nō sunt mūde in cō
 spectu ei⁹. **I**do lingue eorū assimilant̄ staterē
 que q̄si ad minimū pond⁹ facit motū. z se incli
 nat ad grauiorē ptem. Ita isti quocūq̄ sit de
 vitate ad illā ptem magis inclinant̄ q̄ sit i dā
 do pecuniā magis ponderosa. De quib⁹ dicit̄
 in ps̄. **Bedaces filij hoim in stateris.** Et me
 rito iserf eis calāitas **Job. vj.** Calamitas q̄m
 patior in statera. Compant̄ etiā tales cheru/
 rubin q̄ tenet gladiū flāmēū atq̄ versatiles ad
 impediendū hois reditū in paradisu **Gen. iij.**
Reuera isti habēt flāmēū gladiū. quia lingua
 eorū gladius acutus. z est valde vsatilis q̄ de
 facili verti potest cōtra vitatem z p̄ veritate.
Cherubin inptat plenitudo scientie z isti dicū
 tur sapiētissimi apud vulgū. Sed q̄d deserui/
 unt. reuera vt cōiter ad custodiendū lignū vi
 te ne aliquis accedat ad vite lignum. id est. ad
 christū. Isti em̄ sunt qui falsa pcurant diuoz/
 tia. ecclesijs veris expoliant̄ platis. z simonia
 cos copulāt. innocētes excōdicant. verbis recō
 ciliant xp̄m. z ecclesiā psequētes. **I**deo legiē
 hb

Quīca .xvij. post Trīni

In tragedia q̄dā Senecę q̄ quidā vidit in spi-
ritu Nerone apud inferos balneantē. **Q**uī-
stri x̄o vndiq̄ aurū bulliēs circa eum infunde-
bant. cū vnaz cohortē aduocatorū vidisset ac-
cedentem p̄pe clamabat dicens. Venite huc
o venale hoīm gen⁹. ⁊ aduocati amici accedi-
te. et in hoc vase balneamini mecū. **A**dhuc su-
per ē locus quē vobis reseruauī. **Q**uīnti ⁊ vl-
timi sunt vsuratores. **I**ā heu null⁹ diuitū gra-
tis vult pecuniā mutuare p̄pter deum paup̄i
⁊ indigētī. sicut p̄cepit christ⁹ **L**u. vj. **M**utu-
um dantes nihil inde sperātes. **S**ed concedit
ad temp⁹ vltra sortē aliq̄d capiēdo. vt astutia
cogitat. vt aliquid sub nomie cēsus capiat vl-
tra sortē ac si ad vsurā mutuasset. cuius pena
eterna erit dānatio. **Q**d insinuat **E**zech. xxiij.
Usuram ⁊ sup̄abundantiā accepisti. ⁊ auare
p̄rimos tuos calūniaris. **E**cce cōplosti manus
sup̄ auariciā quā fecisti. vbi dicit glosa. **C**om-
plosa manu nō palma apte p̄cutiet dñs vsura-
rium. quia ip̄e manus cōplosas habuit ⁊ non
aptas ad egenos. **I**dcirco hoc triplex gen⁹ hy-
dropicorū vīcz tumentū sup̄borū. fetentiū lu-
ruriosorū. ⁊ cupientiū auarorū indiget dñica
apprehensione sanatiōe ac dimissiōe. **P**rimo i-
diget dñica apprehēsiōe. ⁊ hec fit in cordis cō-
tritione. **V**idem⁹ em̄ ad exp̄ientiā q̄ radij so-
lares apprehendūt vapores. ⁊ ex materia ama-
ra generant interdū nubes vīcz de vaporib⁹
elevatoris ex mari ⁊ in nubib⁹ cōdensatis virtu-
te celesti. **N**ubes tñ ille in pluuiā redacte dul-
cissime sunt ⁊ terrā fecundant. **S**pūalit radij
solis sunt diuine inspiratiōes. de quibus **P**s.
Miseratiōes eius sup̄ om̄ia opa ei⁹. **S**ed per
mare intelligit cor peccatoris **E**sa. lviij. **C**ori-
pij quasi mare feruēs q̄d quiescere nō potest.
Est igit cor peccatoris amarissimū pcti amari-
tudine. **S**ed de hoc corde radiorū solis. i. diu-
ne miseratiōis apprehendunt ⁊ eleuant vapo-
res. i. cōsiderationes q̄ vīcz homo cōsiderat.
q̄ peccatū tria damna facit sibi nisi diuina mi-
seratio obstaret. vīcz q̄ cōcludit in iudicio. ex-
cludit a regno ⁊ cōcludit in inferno. **P**rimo igitur
cōcludit in iudicio. **S**ecōtra diuina misera-
tio soluit argumētū ne hō in iudicio cōcludat
Argumētū quod facit iusticia cōtra peccato-
rem ē demonstratiuū. sicut furtū inuentū insi-
nuat furē. ⁊ idō statim iusticia sentētiat. s̄ mi-
sericordia sentētiā suspēdit ⁊ iudiciū sicut p̄n-
ceps sup̄ior. **I**uxta illud **J**aco. j. **M**isericoor-
dia superaltat iudiciū. **S**ecōdo peccatum exclu-
dit a regno. sic lepra excludit hoīem a sanorū
cōsortio. **S**z illud ipedimentū tollit diuina mi-
sericordia. ne homo a regno excludat ianuam
referādo ⁊ frāgendo. **C**hrist⁹ em̄ dicit **J**oh. x.
Ego sum hostiū. **I**stud hostiū fregit diuina mi-
sericordia cū baculo cruci tāto impetu q̄ vna

ps porte descendit ad inferna. ⁊ reliq̄ vsq̄ in se-
pulchrū. ⁊ sic hostiū ē aptū vt q̄libet qui saltē
voluerit possit intrare in regnū **A**poē. iiii. **V**i-
di ⁊ ecce hostiū aptū. **T**ertio pctm̄ includit in
inferno. sicut debitū nō solutū detinet in carce-
re hoīem. **I**usticia dicit. **A**men dico tibi nō ex-
ibis donec reddas nouissimū quadrantez seu
minutū **M**atth. v. ⁊ **L**uc. xij. **E**cōtra miseri-
cordia frangit ligamētū ne hō in inferno inclu-
dat s̄ redimendo eū sicut orabat ps. **R**edime
me dñe ⁊ miserere mei. **E**t **A**poē. j. **R**edemi-
sti nos de⁹. **E**t. j. **C**orinth. vj. **E**mpti estis pre-
cio magno. **I**tē dicit iusticia ps. **C**ouertantur
pctōres in infernū om̄es gentes q̄ obliuiscunt
deū. **S**ed misericordia dicit. **A** porta inferi erue
dñe aīas eorum. **H**as igit cōsideratiōes apre-
hendunt ⁊ eleuat radij solares. vīcz diuine mi-
sericordie sine qua hō nihil potest facere. ⁊ il-
le q̄dē cōsideratiōes causant nubes cōtritiōis
doloris ⁊ timoris. ⁊ he redacte in pluuiam la-
chrymarū dulcissimā lauant lutū culpe. sicut
pluua lauat feditatē platee ⁊ fecūdat aquam
animi. ⁊ pducūt fructū opatiōis sancte. sicut
patz de **M**aria magdalena que fuit sup̄ba lu-
ruriosa ⁊ auara. ⁊c. **Q**uia septē habuit pecca-
ta mortalia designata p̄ septē demōia **M**ar-
vlt. **S**ed radij diuine misericordie eleuauerūt
in ea vapores cōsideratiōis. i. peccatorū. **P**ā
Sim **G**regl. in omel. **C**ōsiderauit em̄ quid fecit
scz pctā cōtra deum. ⁊ noluit moderare q̄d fa-
ceret. ⁊ sic ille cōsideratiōes causabant cōtriti-
ones ⁊ dolores que redacte sunt in pluuias la-
chrymarū quib⁹ pedes dñicos irrigaret **L**u.
vij. **E**t sic peccator hydropicus qui habet tu-
morē sup̄bie. fetorē luxurie. ⁊ cupiditatē auar-
icie indiget p̄mo dñica apprehensione. i. cōtri-
tione. **S**ecūdo indiget sanatione. ⁊ h̄ fit neces-
se p̄ cōfessionē. q̄ sola p̄tritiō nō sufficit ad pec-
catoris curationē. nisi p̄fessio subsequat. **Q**d
figuratū est. j. **B**achab. v. vbi legit q̄ iudas
machabeus venit cōgregato exercitu obuiaz
Timotheo duci filiorū amon iuxta torrentem
Quē videns **T**imothe⁹ multū timuit cōuoca-
tis discipulis suis ait illis. **S**i iudas vadens
torrentē inuadet. nos nō poterimus aduersus
eum. **S**z si timuerit ad nos trāsire. ibim⁹ nos
ad ip̄m ⁊ vincemus eū. **T**unc iudas ordinato
notario qui om̄ia noīa sciebat fecit om̄es suos
pprio noīe ⁊ cognomine vocari. **Q**uo scō **T**i-
motheus p̄territus nimis fugatus ē ⁊ ei⁹ exer-
citus similit. **E**t iudas cōbusta terra inimico-
rum ascendit in montē sanum ⁊ incolumē om-
nem exercitū suū ducēs. ⁊ ibi obtulit ⁊ sacrifi-
cavit holocausta. **S**pūaliter **J**udas interp̄ra-
tur cōfessio ⁊ significat penitentē aīam que p̄-
mo cōtra diabolum vsq̄ ad p̄tritionem et la-
chrymarū effusionē accedit fortiter pugnat⁹

ra. si si vult obtinere victoriā oportet eā pgre
di. Nō em̄ sufficit p peccatū tm̄ lachrymas fū/
dere & facere & cōteri. s̄ & necesse ē peccata etiā
cōfiteri. s̄ em̄ optime cognoscit diabolus. id cō-
gregato exercitu suaruz temptationū ad resi-
stendū dicit. Si penitēs vltra non egrediat̄ s̄
rubore pterrit̄ nō cōfiteat̄ pctā sua vincimus
eū & nō poterit cōtra nos sed captiuus noster
erit. Si vō audacter trāseat torrētē lachryma-
rum. & pctā sua p cōfessionē manifestare nō ti-
meat supabit nos & vincet. Tūc igit̄ locādus
ē notari. i. memoria q̄ oia pctā habet in sc̄ptis
q̄tū ad nomē & q̄tū ad cognomē. i. q̄tum ad
peccati substantiā. & q̄tū ad om̄em ei⁹ circum-
stantiā & ad verā cōfessionē requisita. & sic om-
nia pctā legitime cōfiteōdo conterit diabolū. et
dissipat̄ om̄is ei⁹ habitatio quā p culpā habe-
bat in aia. Et tūc ipsa anima hac obtenta victo-
ria sine aliqua lesione ascēdit in montē syō ad
eternā beatitudinē speculādo. & sic secūdo pec-
cator indiget cōfessione q̄ notat̄ in sanatione.
Quia s̄m̄ Aug. lib. de penitētia. cōfessio lan-
guozes sanat. leprosos curat. mortuos suscitāt
sanitatē auget. gratiāq̄ cōseruat. Tertio indi-
get dimissione. Quia x̄ps hunc hydropicum
sanatū dimisit. & hoc fit p satisfactionez. q̄ nō
sufficit peccatori q̄ cōtritionē habeat & pecca-
ta corā sacerdote dicat nisi etiā satisfaciāt. Ad
pbat̄ b̄tus Greg. in pastorali p tria exempla
Primū q̄ lras vel aliquod falsum instrumētū
scripsit nō sufficit q̄ vltari⁹ nō scribat. sed qd
male scripsit deleat. Peccata nra om̄ia scripta
sunt. iuxta illud hierē. xvij. Peccatū meum
scriptū ē s̄ilo ferreo. Nō sufficit q̄ vt peccata
q̄s dimittat nisi q̄ male fecit doleat. s̄ p satisfi-
cationē restituēdo si quid male abstulit. Quia
dicit̄ b̄tus Aug. xiiij. q. v. s̄. si res. Nō dimit-
tit̄ peccatū nisi restituat̄ ablatū. Sc̄dm̄ exem-
plum si aliq̄s alicui blasphemias dixerit non
sufficit q̄ vltari⁹ nō dicat nisi de his que dixit
peniteat. Peccator deū blasphemiat inē gētes
nō sufficit q̄ a talib⁹ blasphemijs desistat nisi
de his culpabilē se reddat & satisfaciāt. Terti-
um exemplū q̄ debito: nō absoluit̄ a debitū q̄
cōtraxit p eo q̄ alia nō mutuat nisi ea q̄ cōtra-
xit p̄soluat. An peccam⁹ debitores dei sum⁹.
sicut patz̄ Luc. viij. Duo debitores erāt cuidā
feneratori. i. deo. De his aut̄ debitis absoluti
nō sum⁹ p eo q̄ alia nō cōmittim⁹ nisi de his q̄
cōmittim⁹ satisfaciām⁹. Est aut̄ satisfactio s̄m̄
Aug. de pe. dist. iij. in ca. satisfactio ē cās pec-
catorū excidere & eozū suggestionib⁹ aditū nō
indulgere. Et p causas peccatorum intelligū-
tur radices vitiorum vel peccandi occasiones
vel oportunitates. vt de penitē. dist. ij. Quia
radix

V De eadem dñica. Sermo. iij.

A Rice ascende su-
perius. & erit tibi gloria &c. vbi supra
Dicit̄ Aristo. iij. meth. theor. v. Si ani-
mal pcutit̄ a fulmine morit̄. & multi hoies p-
cussi a fulmine nō moriunt̄. quia hō est aial ra-
tionabilis. idō forte natura in hoc sibi p̄buit
honorē. Spūaliter p fulmē intellige iudiciuz
extremū. quia sicut dicit̄ ibidez Aristo. vbi s̄.
Fulmē aliq̄n liq̄facit gladiū in vagina ipsam
nō ledēdo. Sic extremū districtū iudiciū liq̄-
faciet aiam peccatoris eā puniēdo corpe ma-
nente illeso. Nam s̄m̄ Cryf. tollerabilis ē pe-
nam inferni sustinere q̄ vba irati iudicis qui-
bus dicitur ē in finali iudicio Matth. xxv.
Ite maledicti in ignē eternū. Et b. Bern. sup
ps. Qui habitat dicit. qd tam cauendū qd tā
plenu⁹ anxietate & vehemētissime sollicitudis
excogitari pōt q̄ iudicandū astare illi terrifi-
co & deifico tribunali. & incertam adhuc subi-
tamq̄ a districto iudice expectare sententiam
vbi iudex teste nō indiget. & vbi vitas discu-
tit intentiones. Et in qdam eplā idem ad Ro-
bertū monachū. Veniet inq̄t q̄ male iudicata
iudicabit. Illicite iurata cōfutabit q̄ facit iu-
diciū & iniuriā patiētib⁹. Veniet inq̄t veni-
et dies iudicij vbi pl⁹ valebunt pura corda q̄
astuta vba & cōscientia bona q̄ marsupia ple-
na. qm̄ iudex nō fallēt v̄bis nec flectēt donis
Idcirco istud fulmē diuini iudicij occidit eter-
na morte om̄e aial. i. om̄em hōiem bestiales q̄
magis sequit̄ carnē q̄ spiritū aut rōnem Sed
porcit hominib⁹ iustis. iuxta illud ps. In me-
moriam eterna erūt iusti ab auditione mala nō
timebūt. Nā auditio hec erit mala qua dicef
malis hominib⁹. Inimice descēde inferi. Ab
hac nō habēt timere homies iusti quib⁹ dice-
tur. Venite b̄ndicti p̄ris mei. Et vnicuiq̄ di-
cet̄ vbum allegatū. Amice ascēde supi⁹. His
aut̄ v̄bis vocabit̄ dñs vnūquēq̄ electū ad glo-
riam. In quib⁹ tria tāgunf. Primo fidelitas
se amantiū. ibi. Amice. Sc̄do prioritas se ho-
norantiū ibi. ascēde. Tertio sublimitas se ex-
altantiū ibi. supius. Circa quod notandum.
In nuptijs regalibus sunt ascēsus & grad⁹ di-
gnitatis. Nā altissime ascendit rex & regina. al-
tius sui duces post ipsum. deinde alte domi &
barones. & post illos sedēt milites & militares
atq̄ ciues. & in quolibet gradu ac ascēsu cōui-
uia sua habēt. Sic spūaliter in nuptijs celesti
regis ch̄risti dñi nostri sunt gradus scalares p
quos ascēdit. Nā q̄ vult ad hos venire neces-
se habet sp̄ ascēdere. q̄ dicit̄ Bern. in eplā. & si-
milis Aug. in lib. de v̄bis dñi. Semp̄ ambu-
la. sp̄ p̄fice. noli in via deficere. noli retro ire.
noli deuiare. remanet q̄ nō p̄ficit. recedit qui
ad ea reuoluit̄ vñ tā recesserat. deuiat aut apō-
bb 2